

X

Oppiaine	Laskentatoimi	Päivämäärä	10.2.2010
Tekijä(t)	Antti Saarinen	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	101 + liitteet
Otsikko	Tilinpäätösanalyysi toimialakohtaisen luottoriskin arvioinnissa – Empiirinen tutkimus eri toimialoilla		
Ohjaaja(t)	Professori Hannu Schadéwitz ja lehtori Tuula-Marja Vilja		

Tiivistelmä

Luottoriskin arvioinnissa hyödynnetään yleisesti tilinpäätöksestä laskettuja tunnuslukuja. Niiden avulla voidaan pyrkiä ennakoimaan rahoituskriisien syntymistä. Yksittäinen tunnusluku ei yleensä sisällä riittävästi tietoa, vaan parempaan tulokseen päästään huomioimalla useamman tunnusluvun sisältämä informaatio. Tunnuslukujen ja rahoitusvaikeuksien välistä yhteyttä voidaan tutkia erilaisilla tilastollisilla menetelmillä, joiden tuloksena analyysin kohde luokitellaan joko konkurssiyritykseksi tai toimivaksi yritykseksi. Luottoriskin arvioinnin pohjana on tavallisesti luottoa hakevan yrityksen toimiala. Toimialat eroavat rakenteeltaan ja kilpailuympäristöltään toisistaan. Tämän vuoksi toimiala-analyysi määrittelee, miten yrityskohtaisia tekijöitä arvioidaan ja millainen painoarvo niille annetaan. Toimiala- ja yritysanalyysi eivät kuitenkaan ole toisistaan irrallisia, vaan ne muodostavat vuorovaikutteisen kokonaisuuden.

Tässä tutkielmassa analysoidaan, miten yritystoiminnan taloudelliset perusulottuvuudet vaikuttavat luottoriskiin. Tarkastelu tehdään toimialatasolla ja analyysin kohteena on kuusi toimialaa vuosina 1999–2007. Tutkimusongelma voidaan tiivistää kahteen kysymykseen: 1) Mitkä tekijät vaikuttavat toimialakohtaiseen luottoriskiin? 2) Onko näiden tekijöiden merkityksessä eroja toimialojen välillä? Tutkimusote on nomoteettinen, sillä aineisto koostuu laajasta joukosta empiirisiä havaintoja ja tavoitteena on vastata kysymykseen siitä, mikä vaikuttaa toimialan riskisyyteen. Tuloksia voidaan hyödyntää luottoriskin analysoinnissa ja luottopäätösten tekemisessä. Tutkielmassa käsitellään luottoriskin syitä ja siihen vaikuttavia tekijöitä rahoitusteorian pohjalta. Lisäksi tarkastellaan, mitkä käytännön tekijät vaikuttavat tutkimukseen valittujen toimialojen riskisyyteen. Empiirisessä analyysissä tutkitaan toimialakohtaisesti laskettujen tunnuslukujen ja maksuhäiriöprosenttien yhteyttä tilastollisin menetelmin. Aineistona on Suomen Asiakastiedolta hankittu laaja tilinpäätös- ja maksuhäiriötietoja sisältävä aineisto.

Joillakin toimialoilla oli nähtävissä, että maksuhäiriöiden määrä kasvoi tunnuslukujen heikentyessä. Kaikki tunnusluvut eivät kuitenkaan osoittaneet tällaisia merkkejä. Tilastolliset mallit selittivät suuren osan maksuhäiriöiden määrän kehityksestä, mutta niiden avulla ei pystytty erottamaan maksuhäiriöiden taustalla olevia tekijöitä riittävän tarkasti. Yhtenä syynä tähän oli, että analyysin tilastollinen luotettavuus ei ollut paras mahdollinen. Tarkempia tuloksia olisi todennäköisesti saatu yrityskohtaisen havaintoaineiston avulla.

Asiasanat	Luottoriski, tilinpäätösanalyysi, maksuhäiriö
Muita tietoja	